

برنامه‌های سازمان مرکزی انجمن اولیاء و مربیان به مناسبت گرامیداشت سالروز جهانی خانواده

۲- برگزاری جشنوارهٔ مرووری بر فیلم‌های خانواده به مدت سه روز (۲۱ تا ۲۳ اردیبهشت ماه) در فرهنگسرای بهمن، ارسباران و اشراق.

۳- برپایی نمایشگاه کتابهای تربیتی، آموزشی، همزمان با برگزاری گردهمایی سالروز جهانی خانواده.

۴- برپایی نمایشگاه نقاشی کودکان، تحت عنوان: "خانوادهٔ خوب را نقاشی کن".

۵- انتخاب مقالات برتر شرکت کننده در جشنوارهٔ مطبوعات (بخش خانواده) توسط سازمان مرکزی انجمن اولیاء و مربیان و با همکاری معاونت محترم امور مطبوعاتی و تبلیغاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و اهدای جوایز به نویسندگان برگزیده.

۶- برگزاری مسابقهٔ بزرگ پیوند.

در این بخش از گزارش، به منظور آگاهی خوانندگان محترم از چگونگی برگزاری گردهمایی سالروز جهانی خانواده و نیز نظر به اهمیت مطالبی که توسط مسئولان اجرایی کشور و صاحب نظران شرکت کننده در این گردهمایی بیان گردید، شرح مختصری از برنامه‌های همایش مذکور را از نظر می‌گذرانیم، با این امید که مورد استفادهٔ اولیاء و مربیان گرانقدر قرار گیرد.

برگزاری گردهمایی روز جهانی خانواده

گردهمایی بزرگداشت روز جهانی خانواده در تاریخ ۲۴ اردیبهشت ماه سال جاری، با مشارکت دانشکدهٔ علوم تربیتی دانشگاه تهران و سازمان

سازمان مرکزی انجمن اولیاء و مربیان جمهوری اسلامی ایران، امسال نیز همچون دو سال گذشته، با طراحی و اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های خاص، سالروز جهانی خانواده را گرامی داشت. این فعالیت‌ها با اهداف زیر به اجرا درآمد:

۱- بزرگداشت سالروز جهانی خانواده و همسویی با محافل جهانی در مکرمت و گرامیداشت منزلت خانواده.

۲- اجرای برنامه‌هایی که مقام و منزلت خانواده را در نظام جمهوری اسلامی ایران متجلی سازد و زمینه‌های پویایی و استحکام نهاد خانواده را فراهم نماید.

۳- همسویی و هماهنگی میان تمامی سازمانها، وزارتخانه‌ها و مجامع فرهنگی و تربیتی که در مسیر قوام و اعتلای خانواده مسؤولیت دارند و در این راه تلاش می‌کنند، و در نهایت تشکیل کارگاههای آموزشی به منظور تعیین راهبردهای لازم برای استحکام نهاد خانواده.

برنامه‌های اجرایی گرامیداشت روز جهانی خانواده

۱- برگزاری گردهمایی سالروز جهانی خانواده با حضور اندیشمندان، پژوهشگران، صاحب نظران و مدیران اجرایی کشور به منظور تبادل نظر دربارهٔ ابعاد مختلف نهاد خانواده.

آغاز کرد. سپس حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر سجادی رئیس محترم دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه تهران ضمن عرض خیر مقدم به حضار و ابراز خوشوقتی از کسب توفیق همکاری با انجمن اولیاء و مربیان جمهوری اسلامی ایران در زمینه برگزاری گردهمایی روز جهانی خانواده، به مقایسه نگرش اسلام به خانواده و تعاریفی که فرهنگهای دیگر جهان، بویژه فرهنگ غرب از خانواده ارائه می‌دهند پرداختند. ایشان فرمودند: "اگر به آیات و احادیثی که در اسلام درباره خانواده وارد شده نظر افکنیم، می‌توانیم خانواده را به عنوان یک واحد بنیادی جامعه که بر اساس پیمان الهی تشکیل می‌شود و بر اصول عدالت و محبت و پرهیزگاری استوار است معرفی کنیم. در این تعریف سه عنصر اساسی عدالت، محبت و پرهیزگاری نشانگر اصول سه‌گانه حقوق، عاطفه و تقواست و از سوی دیگر پشتوانه اصلی سه محور مذکور عقد و پیمان الهی است که خداوند در سوره مبارکه نسا بدان اشاره فرموده است. و اما از نظر اهمیت خانواده در اسلام، همین بس که پیامبر

مرکزی انجمن اولیاء و مربیان در تالار فردوسی دانشگاه تهران برگزار شد. در این گردهمایی وزیران محترم آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دبیر محترم شورای عالی جوانان، جمعی از صاحب‌نظران تعلیم و تربیت، مسؤولان و کارشناسان انجمنهای اولیاء و مربیان و عده‌ای از مسؤولان فرهنگی سفارتخانه‌ها حضور داشتند.

اهداف عمده برگزاری این گردهمایی عبارت بود از:

- ۱- ارائه دیدگاههای مسؤولان فرهنگی، بهداشتی و امور اجتماعی کشور که به نوعی با مسائل خانواده مرتبط هستند.
- ۲- دریافت نظریات کارشناسان صاحب‌نظران و استادان دانشگاه در قالب کارگاههای آموزشی.

مراسم افتتاحیه

این گردهمایی با تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید و اجرای سرود جمهوری اسلامی ایران کار خود را

رهنمودهای مقام معظم رهبری بتوانیم بر مشکلات مزبور فائق آییم و خانواده را از گزند آفات مصون داشته، مرتبه و جایگاه آن را شایسته‌تر از پیش، آنچنان که در شأن یک جامعه اسلامی است، محفوظ داریم.

بیانات قائم مقام وزیر آموزش و پرورش در سازمان مرکزی انجمن اولیاء و مربیان

حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محمدیان نیز ضمن عرض خیرمقدم به میهمانان محترم، اهداف اصلی برگزاری گردهمایی روزجهانی خانواده را بر شمردند و با بیان این ضرب‌المثل که "یک دست صدا ندارد"، بر مشارکتهای بین‌بخشی در جهت تحکیم و استحکام نهاد خانواده تأکید نمودند و اظهار امیدواری کردند که در طی این اجلاس و تشکیل کارگاههای آموزشی، امکانات بالقوه کشور شناسایی و بستر مؤثری برای مشارکت همه دستگاههایی که به نوعی متولی امور خانواده هستند فراهم گردد.

ایشان در ادامه سخنان خود به ارائه گزارشی از

بزرگوار اسلام می‌فرماید: هیچ بنیادی نزد خداوند عز و جل پسندیده‌تر از بنای ازدواج و خانواده نیست.

ایشان در بخش دیگری از بیانات خود با اشاره به مشکلات خانواده در جهان کنونی فرمودند: "برخورد تمدن صنعتی و فرهنگ غرب و تأثیر نتایج آن یعنی تغییرات در ساخت اقتصادی جامعه، رواج و توسعه شهرنشینی و بالاخره قانون‌گذاریهای دولت و به عهده گرفتن کارها و فعالیت‌هایی که قبلاً در اختیار خانواده بوده است، در چند دهه اخیر موجب دگرگونیهای عمده در خانواده بویژه در شکل شهری آن شده که به‌رغم مزایا و منافی که داشته، خانواده را با مشکلات اساسی روبرو ساخته است. از این گذشته نفوذ فرهنگ غرب که گاهی صورت تقلید بدون قید و شرط را به خود می‌گیرد، بیش از همه بر روابط زن و مرد و فرزندان تأثیر گذاشته است. برای نمونه روابط زوجین لااقل در محیطهای شهری شکل تازه‌ای به خود گرفته، دیگر آن نقش سنتی گذشته را ندارد. از سوی دیگر مهد کودک، آمادگی و مدرسه به کمک خانواده آمده و گاه تعالیم و روش آنها با تعالیم و روش خانواده تضاد و یا نهماهنگی پیدا کرده است و بالاخره تغییرات سریع اجتماعی، افکار نو، وسایل و ابزار جدید و گاهی آداب و رسوم مسخ شده غرب از طریق مطبوعات، رادیو و تلویزیون و اخیراً فیلمهای ویدئویی و ماهواره در اختیار کودکان و نوجوانان در آمده است و این پدیده‌ها به نوبه خود خانواده را در جامعه با مشکلات و مسائل جدی مواجه نموده که اگر مؤسسات و ارگانهای دولتی و ملی برای رفع آنها چاره‌جویی نکنند می‌تواند خانواده را دچار بحران کرده، توان مقابله با تهاجم فرهنگی را از آن سلب نماید. اگر این گردهمایی بتواند اهمیت موضوع را در حد خود به قشر مسؤول و آگاه جامعه منتقل سازد، به یکی از مهمترین اهداف خود دست یافته است. ما امیدواریم خداوند متعال برکات خود را شامل ما گرداند تا با پیروی از دستورهای نورانی قرآن، استفاده از فرهنگ غنی اسلام، دانش روز و

پانصد هزار نفر در دوره‌های ما شرکت کرده‌اند (تا سال تحصیلی قبل). در سال تحصیلی گذشته با توجه به تأکید وزیر محترم آموزش و پرورش و اعضای شورای عالی انجمنها، با تجدید نظر در روشهای آموزشی مان توانستیم شاهد حضور حدود سه میلیون و شش صد هزار نفر از خانواده‌ها در دوره‌های آموزشی انجمنهای اولیاء و مربیان باشیم و متجاوز از دوازده میلیون نفر نیز در جلسات متفرقه انجمنهای اولیاء و مربیان در مدارس شرکت نمودند.

با توجه به مطالعاتی که در ارتباط با برنامه‌های اجرا شده به عمل آمده است، شورای طرح جامع خانواده که متشکل از چند تن از اعضای هیأت‌های علمی دانشگاهها و صاحب‌نظران علوم تربیتی است، پنج مرحله آموزشی جدید را در عرصه آموزشهای اولیاء و خانواده پیش‌بینی کرده که عبارت است از: آموزش جوانان در آستانه ازدواج، آموزش خانواده‌های جوان، آموزش خانواده‌هایی که به‌طور رسمی با آموزش و پرورش کشور مرتبط می‌شوند، آموزش خانواده‌هایی که فرزند دبستانی دارند و بالاخره آموزش خانواده‌هایی که فرزند نوجوان و جوان دارند. البته در کنار همه این آموزشها، رفتار و سلوک زوجین با همدیگر مورد توجه است. در سال تحصیلی گذشته دو مرحله از آموزش جوانان در آستانه ازدواج و آموزش خانواده‌هایی که فرزند دبستانی دارند به اجرا در آمد و امیدواریم در سال تحصیلی ۷۷-۷۶ بتوانیم همین پنج مرحله را به‌صورت رسمی و با تأسیس مدرسه اولیاء، در سطح مدارس و خارج از مدارس پیگیری کنیم.

در سالهای اخیر انجمن اولیاء و مربیان علاوه بر تشکیل کلاسهای حضوری به انتشار و تدوین کتاب هم دست زده است. علاوه بر کتابهای خاص آموزش خانواده، حدود ۷۵ عنوان کتاب چاپ کرده‌ایم و تاکنون متجاوز از یک میلیون و دویست هزار نسخه کتاب منتشر شده است. انتشارات انجمن در سال قبل ۲۳۰ هزار جلد کتاب منتشر کرد که نسبت به سال قبل از آن ۴۵ درصد رشد داشته

فعالیت‌های سازمان مرکزی انجمن اولیاء و مربیان پرداختند و اظهار داشتند: " با توجه به جایگاهی که در قانون اساسی برای خانواده مشخص شده و نیز تأکیدی که تعالیم اسلامی بر خانواده دارد، مسؤلیت جدی و خطیری در این مورد متوجه آموزش و پرورش است و مقام عالی وزارت که ریاست شورای عالی انجمن‌های اولیاء و مربیان را نیز بر عهده دارند، در طول فعالیت‌های چند سال اخیر انجمن‌های اولیاء و مربیان تأکید داشته‌اند که ما آموزش اولیاء را جدی بگیریم. به‌همین منظور دوره‌های متعددی برای آموزش اولیاء طراحی کرده‌ایم. در سالهای گذشته آموزش ۳۶ ساعته خانواده‌ها را تحت عناوینی مانند آشنایی با تعلیم و تربیت اسلامی با تکیه بر روشها، بهداشت خانواده و محیط، رفتار والدین با فرزندان، روان‌شناسی تربیتی، نحوه رفتار همسران با یکدیگر، خانواده متعادل و آشنایی با مراحل رشد کودک، ارائه کرده‌ایم.

در هشت سال گذشته، مخصوصاً از سال ۶۸ به این طرف که فعالیت‌های انجمن اولیاء و مربیان شتاب بیشتری گرفته، متجاوز از دو میلیون و

حضور وزرای محترم فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دبیر شورای عالی جوانان، دکتر سجادی، دکتر محمدیان و استادان و اندیشمندان حاضر، فرمودند: "برگزاری این گردهمایی دارای دو پیام اصلی و چندین پیام فرعی است. پیام اول اینکه با برگزاری این گردهمایی می‌خواهیم متذکر این نکته در جامعه شویم که خانواده و تقویت بنیان آن به عنوان نهاد اصلی سازنده شالوده اجتماع از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. به عبارت دیگر توجه به خانواده می‌تواند سلامت جامعه را تضمین کند و آن را از به وجود آمدن بسیاری از معضلات بیمه نماید.

و اما برگزاری این گردهمایی در سالروز جهانی خانواده این پیام را دارد که دنیا با اصول و نظریات مکتب اسلام در مورد اهمیت خانواده و لزوم توجه به آن و حفظ قداست و منزلت خانواده هم صدا شده، به نظر می‌رسد که امروز در میان بسیاری از اندیشمندان و صاحب‌نظران در کشورهای مختلف

است. علاوه بر این ما دارای ارتباط سازمان یافته و مستمری از طریق مجله پیوند با خانواده‌ها هستیم و یا کمال خوشوقتی به استحضار مقام عالی وزارت آموزش و پرورش و خضار محترم می‌رسانم که مجله پیوند، تنها مجله تخصصی کشور است که با تیراژ بالاتر از یک صد هزار نسخه در ماه، به صورت منظم و بدون وقفه منتشر می‌شود.

همچنین با برگزاری دوره تربیت مدرس آموزش خانواده در سالهای اخیر توانسته‌ایم ۳۵۰۰ نفر مدرس، خانواده را تربیت کنیم تا در مدارس، خانواده‌ها را آموزش دهند و خوشوقتم به اطلاع برسانم که ارتباط سازمان یافته این مدرسین در کشور باعث شده آموزش خانواده از غنا و محتوای بیشتری برخوردار شود.

تأسیس یکسند مرکز راهنمایی و مشاوره خانواده در سطح کشور یکی از اقدامات مبارکی است که انجمن‌های اولیاء و مربیان در استانها و شهرستانهای کشور انجام داده‌اند و این امر یقیناً در رفع مشکلات خانواده‌ها و استحکام خانواده تأثیرات مثبتی داشته است.

جشنواره فیلمهای خانواده در کنار جشنواره بین‌المللی رشد و جشنواره مطبوعات از جمله فعالیتهای دیگر انجمن‌های اولیاء و مربیان بوده است. همچنین علاوه بر اینکه آموزش و پرورش پژوهشگری تعلیم و تربیت را بر عهده دارد، در انجمن اولیاء و مربیان هم در سال گذشته ۵۰ عنوان تحقیق انجام شد. تشکیل بانک اطلاعات خانواده که شامل کتابها و مطالبی است که از سال ۱۳۰۰ شمسی تا کنون در مورد خانواده و مسائل تربیتی و روان‌شناسی منتشر شده است، از دیگر اقداماتی است که صورت گرفته و این بانک اطلاعات اینک در کتابخانه مرکزی انجمن اولیاء و مربیان در دسترس عموم محققان و پژوهشگران قرار دارد.

بیانات مقام عالی وزارت آموزش و پرورش جناب آقای دکتر نجفی ضمن اظهار تشکر از

که در طی سالهای اخیر و بعد از انقلاب که فرصت خوبی برای دسترسی خانواده‌ها، بخصوص جامعه زنان به آموزش عالی فراهم آمده است مطرح می‌شود و این مسأله قطعاً در خانواده تأثیرگذار است. نکته‌ای که می‌خواهم در اینجا به آن اشاره کنم این است که گستره کفو بودن زن و شوهر شامل معلومات و میزان دانش و اطلاعات آن دو نیز می‌شود. مسلماً علم و دانش زوجین در نهاد خانواده بسیار اثرگذار است، به شرطی که در بستر و فضای اعتقادی مطرح شود. به‌طور کلی تواناییهای علمی زن و شوهر در یک فضای اعتقادی، در تشکیل خانواده، ارتباط متقابل زن و شوهر، تربیت فرزندان و ایجاد فضای سالم برای ارتباطات درون خانواده و نیز با دیگران بسیار مؤثر است. همچنین دسترسی پدر و مادر به آموزش عالی به درک هر چه بیشتر فرزندان نیز کمک می‌کند، چرا که کشور ما در شرایطی است که دسترسی جوانان به علم و دانش روزبه روز در حال افزایش است و برای اینکه پدران و مادران بهتر بتوانند خواستها، نیازها و مشکلات فرزندان را درک کنند باید از دانش و اطلاعات کافی برخوردار باشند که این امر موجب تمکین بیشتر جوانان در مقابل والدینشان خواهد شد.

ایشان در بخش دیگری از بیانات خود ضمن ارائه تعریفی از خانواده گفتند: "اسلام برای تأمین نیازهای اساسی خانواده به‌منظور ایجاد تعادل و کمال عقلانی و نفسانی اعضای آن، حقوق و تکالیفی برایشان قائل شده که از آن جمله تأمین سلامت، امنیت و نیازهای روحی و روانی، تربیتی، عاطفی و جسمی، تأمین عدالت، حق آموزش و کسب آگاهیها و مهارتهای لازم، اشتغال و غیره است، و اینها هر کدام ابعاد و مؤلفه‌هایی است که در خانواده مؤثر است."

در بعد آموزش عالی، از آنجا که نقش اساسی زن در تحکیم و حفظ خانواده بر هیچ کس پوشیده نیست، لذا توجه به رشد زن، توجه به نیمی از جمعیت است که نیم دیگر را می‌سازد. حقوق اساسی زنان در خانواده تحت عناوین حق آموزش،

دنيا و بخصوص کشورهای صنعتی که یک دوره بی‌توجهی و غفلت از ارزشهای اجتماعی و فرهنگی، بویژه نسبت به خانواده را پشت سر گذاشته و تجربه کرده‌اند، نوعی آگاهی تازه به وجود آمده و همین آگاهی باعث شده که سازمانهای ملی و بین‌المللی و نیز حکومتها و دولتها به‌طور جدی‌تری به این موضوع بیندیشند. بنابراین پیام اول، همین تذکر نسبت به اهمیت موضوع در برگزاری این گردهمایی است، و پیام دوم در نحوه و شکل برنامه‌ریزی این گردهمایی مستتر است. چیزی که جناب آقای محمدیان به آن اشاره کردند، در واقع تذکر این معناست که برای احیاء و تقویت نقش خانواده در ارتباط با مسائل مختلف اجتماعی و فرهنگی کشور، فعالیت یک یا دو دستگاه کفایت نمی‌کند و باید نوعی همراهی، همدلی و تشریک مساعی در میان سازمانها و نهادهای مختلف جمهوری اسلامی بوجود آید و یک نوع سیاست‌گذاری مشترک توسط دستگاهها صورت گیرد تا ما بتوانیم منزلت، حیثیت و شأن واقعی خانواده را در جامعه احیا کنیم و بعد در سایه ایجاد چنین منزلتی بتوانیم عملکردهای مورد نظر را از خانواده متوقع باشیم و ان شاء الله خانواده را در ارتباط با مجموعه برنامه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و تربیتی کشور فعال کنیم."

یادآور می‌شود که متن کامل سخنرانی وزیر محترم آموزش و پرورش در همین شماره از نظر گرامی‌تان می‌گذرد.

سخنرانی وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی
جناب آقای دکتر هاشمی گلپایگانی تحت عنوان "آموزش عالی، فرهنگ عمومی و خانواده" به ایراد سخن پرداختند. ایشان با اشاره به این نکته که کار تحقیقی گسترده و فراگیر در مورد اثر متقابل و انعکاس فرهنگ و آموزش عالی در خانواده انجام نشده است فرمودند: "شاید علت کم بودن این قبیل منابع و نتایج تحقیقاتی این است که انعکاس اثر متقابل آموزش عالی در خانواده موضوعی است

می‌کنیم، ولی ضرورت دسترسی به آموزش عالی را هم مهم می‌دانیم. بنابراین در کنار نظام فعلی آموزش عالی، نیاز به یک نظام متناسب با وظایف طبیعی و الهی زنان داریم که البته سیستم آموزش عالی از راه دور و غیرپیوسته را داشته و داریم و بر گسترش آن نیز تأکید می‌کنیم، بخصوص دانشگاه پیام نور برای بانوانی که حضور فیزیکی آنان در کلاس درس میسر نیست، بسیار مناسب می‌باشد.

برخورداری مرد و زن از تحصیلات عالی در بستر اعتقادی سبب می‌شود که خانواده از عوامل انحطاط مانند: اشتغال بیش از حد زنان خارج از خانه، رفتار مردگرایانه، ضعف تأمین نیازهای عاطفی و مراقبت‌ها و حمایت زوجین از یکدیگر، طرد سالمندان از خانواده، تضعیف نقش مذهب در فضای خانواده و ... مصون بمانند. زوجین دارای تحصیلات عالی موجب تقویت عوامل حفظ و صیانت خانواده می‌شوند که اهم آن ایجاد روحیه و ایمان مذهبی، تقویت معرفت دینی بخصوص در بعد احکام و دستورهای مربوط به خانواده، آگاهی نسبت به عوامل انحطاط، آگاهی از وظایف والدین نسبت به یکدیگر و نسبت به فرزندان و ... می‌باشد. واقع امر این است که اگر در شرایط اعتقادی، زوجین از توان علمی و اطلاعاتی برخوردار باشند، روابط درون خانواده و روابط خانواده با فامیل و دیگران منطقی‌تر و سالم‌تر خواهد بود."

سخنرانی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

عنوان سخنرانی جناب آقای دکتر مرنندی، "وزارت بهداشت و سلامت خانواده‌ها" بود. ایشان در آغاز بیانات خود با ذکر این نکته که خانواده محیطی است برای حفظ سلامت و ارتقای فرهنگی اعضای آن، فرمودند: "مادران مسؤولیت خانواده را به عهد دارند و در حقیقت زنان مدیر خانه و در نظر ما مسؤولان و کارشناسان بهداشت و درمان، سکان‌دار مسائل بهداشتی و سلامت خانواده هستند. تربیت در دامان زنان خانواده صورت

مشارکت اجتماعی و سیاسی، حق مالکیت و درآمد قرارداد که می‌بایست با انجام برنامه‌ریزیهای لازم در جهت تحقق آنها گام برداشت.

اکنون پس از گذشت ۶۰ سال از تأسیس دانشگاه و مدارس عالی در ایران، بیش از ۶۷ درصد زنان ایرانی از نعمت سواد بهره‌مند هستند، قریب ۱۵۰/۰۰۰ دانشجوی زن در دانشگاه‌های دولتی مشغول تحصیل هستند، ۶۵۰۰ نفر از زنان متخصص در هیأت‌های علمی دانشگاه‌ها خدمت می‌کنند و حدود ۱۳۰۰ نفر زن محقق در مراکز تحقیقاتی فعالیت می‌کنند و انصافاً حضور زنان را بسیار مؤثر، جدی و باکامیت بالا شاهد هستیم.

در شرایط کنونی حضور خانواده در فضای آموزشی و آموزش عالی بسیار غنی‌تر و جدی‌تر از گذشته است. البته زنان به دلیل تحمل مسؤولیت‌های همسری و مادری، به‌طور طبیعی، نسبت به مردان از فرصت‌های کوتاه‌تر و غیرپیوسته برخوردارند. به هر حال ما این مسائل را در کته‌ارزشهای واقعی و اصلی‌مان مثل حاکمیت فضای اعتقادی و قداست مسؤولیت مادری مطرح

می‌گیرد و اعضای خانواده توانمندیهای خود را در اجتماع، عمدتاً از مادران خود دریافت می‌کنند. سلامت از مسائل عمومی و یک حق همگانی است و مردان و زنان باید به‌طور مساوی از بالاترین استانداردهای بهداشتی و درمانی بهره‌مند شوند، اما به دلیل شرایط ویژه‌ای که بانوان در دوران حیات خود دارند و در معرض آسیب‌پذیری بیشتری هستند (بخصوص دوران بارداری)، باید از توجهات خاصی برخوردار شوند. سلامت زنان و بخصوص تغذیه آنها از چند بعد مدنظر است: یکی اینکه آنان نیمی از افراد اجتماع را تشکیل می‌دهند، دیگر اینکه زنان به واقع کلید بقای کودکان هستند، زیرا کودکان بخصوص در ماههای اول زندگی منحصرأ در ارتباط با مادر هستند و در پرتو سلامت او زنده می‌مانند و تکامل پیدا می‌کنند. سوم اینکه در حرفه ما زنان نقش اساسی در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی دارند، به طوری که بیش از ۴۰ درصد از کارکنان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را زنان تشکیل می‌دهند و در کارهای فنی، عده زنان بعضاً به ۱۰۰ درصد نیز می‌رسد. همچنین موقعیت‌های اجتماعی، اقتصادی زنان می‌تواند

نقش بسیار زیادی در سلامت خود آنان و کودکانشان داشته باشد و از سوی دیگر تحصیلات، درآمد و سلامت زنان موقعیت آنها را در خانواده ارتقاء می‌دهد. در حال حاضر نیمی از دانشجویان گروه پزشکی، ۴۴ یا ۴۵ درصد از دستیاران تخصصی (در رشته‌های تخصصی پزشکی) و ۳۴ درصد از اعضای هیأت‌های علمی دانشگاهها در رشته پزشکی را زنان تشکیل می‌دهند.

در ارتباط با مسائل بهداشتی خانواده‌ها و خانمها به‌طور اخص، باید بگوییم که در کشورهای توسعه یافته، مرگ و میر مردان در تمام سنین بیشتر از زنان است. مردها با درصد کمی بیشتر از زنان به دنیا می‌آیند ولی مرگ و میر آنها نسبت به زنان بیشتر است، زیرا در کروموزوم جنسی زن ژن مقابل وجود دارد و مقاومت او را در برابر عفونتها و سوء تغذیه افزایش می‌دهد. اما در جوامع در حال توسعه چنان بی‌مهری و تبعیضی نسبت به زنان وجود دارد که در اکثر کشورهای در حال توسعه، بخصوص بین یک سالگی تا ۴۴ سالگی مرگ و میر زنان بیشتر از مردان است. چرا که فشار کار بر زنان بیشتر است، لذا احتمال ابتلا به عفونت افزایش می‌یابد و عوامل دیگری که از مهمترین آنها بارداری و وضع حمل است در این امر مؤثر می‌باشد.

به‌طور کلی مشکلات عمده زنان (در زمینه سلامت و بهداشت) در دنیای امروز را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد که مهمترین آنها مشکل تغذیه است. به‌عنوان مثال مشکل کم‌خونی در نیمی از زنان به وضوح دیده می‌شود. زنانی که دچار مشکل کم‌خونی هستند وقتی که به دوران بارداری می‌رسند با از دست دادن مقدار ناچیزی خون از پای در می‌آیند. مشکل دوم موضوع باروری است. باروری هر چند که یک امر فیزیولوژیک است، ولی بدون خطر نیست، بخصوص اگر شرایط آن رعایت نشود مرگ و میر بسیار زیادی به بار می‌آورد. به طوری که حدود ۶۰۰ هزار نفر از زنان دنیا فقط به دلیل باروری و وضع حمل جانانشان را از دست می‌دهند. مشکل دیگر خشونت در منازل و آزارهای

نقش عظیم سیاست تنظیم خانواده در سلامت خانواده به طور اعم و خانمها به طور اخص اشاره کردند و آثار خیر ناشی از اقداماتی نظیر اضافه کردن ید به نمک طعام، تأمین آب آشامیدنی سالم (بخصوص در روستاها)، تأمین برق و سایر پیشرفتهای ناشی از توسعه را بیشتر متوجه خانمها دانستند و اظهار داشتند که در ارائه مراقبت‌های بهداشت جسمی و روانی در کشور و در برنامه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، همواره اولویت با خانمها بوده است. چراکه خانمها سکان‌دار مسائل بهداشتی خانواده‌ها هستند و تصمیمات بهداشتی آنها بر سلامت خانواده تأثیر می‌گذارد.

ایشان در بخش دیگری از سخنان خود فرمودند: "اصولاً انسان محور توسعه است و با توجه به اینکه مهمترین راه تأمین و حفظ و ارتقای سلامت جامعه بالا بردن فرهنگ مردم است، تلاش ما این است که به خانواده‌ها آموزش بهداشتی بدهیم."

سخنرانی آقای دکتر شریعتمداری

جناب آقای شریعتمداری خانواده را به‌عنوان مهمترین واحد تربیتی در جامعه انسانی مطرح کردند و فرمودند: "متأسفانه چه در جامعه ما و چه در جوامع دیگر پیشرفته، آنچه در مراکز آموزشی صورت می‌گیرد فقط افزایش سطح معلومات و اطلاعات افراد است، بدون آنکه تغییری در نحوه تفکر، عادات، مهارتها و نگرش آنان پدید آید."

ایشان با مطرح کردن این پرسش که مفهوم تعلیم و تربیت چیست، اظهار داشتند: "در تعریف تعلیم و تربیت باید چند نکته را در نظر بگیریم. نکته اول اینکه برخورداری از تربیت غیر از برخورداری از معلومات و محفوظات است. به‌عبارت دیگر ممکن است افرادی بتوانند در جلسات علمی برای شما صحبت کنند، اما در عادات، نگرشها، در طرز برخورد با مسائل و نیز نحوه رفتار با مردم دچار اشکال باشند. نکته دوم اینکه مفهوم تعلیم و تربیت باید کاملاً واضح و روشن و در تمام مقاطع رشد)

بدنی است که در منازل به زنان وارد می‌شود. متأسفانه این معضل هم شیوع فراوانی دارد، هر چند ظهورش چندان نیست. در تابند ۵۰ درصد از زنان از همسر خود کتک می‌خورند، در پرو ۷۰ درصد جنایات گزارش شده به پلیس مربوط به کتک خوردن زنان از همسرانشان است و در امریکا از هر ۵ زن بالغ، حداقل به یک نفر از آنها تجاوز جنسی می‌شود. به هر حال تبعیض و ظلم نسبت به زنان در دنیا بیشتر است. در کتابی که چند سال قبل در انگلستان چاپ شده بود، آمده بود که ۱ ساعت رسمی کار متعلق به خانمهاست، در صورتی که مطالعات نشان می‌دهد که ۲ ساعت واقعی کار به آنان تعلق می‌گیرد، اما ۱ آن را حساب می‌کنند. به هر حال حجم بالای کار برای زنان در کشورهای در حال توسعه به وضوح دیده می‌شود که خستگی ناشی از این امر زنان را در معرض انواع بیماریها از جمله عفونتها قرار می‌دهد و آنان را دچار کم‌خونی می‌کند. تبعیضات و مشکلات موجود، دختران نوجوان و جوان را دچار اضطراب، وسواس، افسردگی و حتی بیماریهای روانی می‌کند.

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، آمارهایی که در کشور ما وجود دارد تفاوت فاحشی در مقایسه با آنچه قبل از آن بود، نشان می‌دهد. مرگ و میر مادران ما قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ۲۵۴ مادر در هر صد هزار تولد زنده بود که این رقم به ۴۰ در یک صد هزار تولد زنده رسیده است. اگرچه این رقم برای ما هنوز رضایت‌بخش نیست، ولی فوق‌العاده درخشان است. مرگ و میر دختران زیر یک سال قبل از انقلاب (سال ۱۳۵۴ تا ۱۳۵۵) ۱۰ درصد بیشتر از پسران زیر یک سال بوده است، اما خوشبختانه در سال ۱۳۷۰ آمار نشان می‌دهد که مرگ و میر دختران یک درصد هم کمتر از پسران شده است. همچنین بعد از پیروزی انقلاب اسلامی بتدریج امید به زندگی در میان زنان بیشتر از مردان شده است، در حالی که تا سال ۵۴ و ۵۵ امید به زندگی در میان مردان بیشتر از زنان بود."

جناب آقای دکتر مرندی در ادامه بیانات خود به

رفتار آدمی ، پنج بعد را می توان مطرح کرد:

۱- بعد عقلانی : هیچ مکتبی به اندازه اسلام به عقل و قدرت عقلانی اهمیت نداده است . خداوند دو راهنما برای انسان قرار داده است: حجت ظاهری پیامبران هستند و حجت دورنی عقل آدمی است . عقلانی عمل کردن عبارت است از برخورد با یک موقعیت ، طرح مسأله ، کوشش برای تجزیه و تحلیل مسأله ، روشن کردن امکاناتی که فرد برای حل آن مسأله در اختیار دارد و بالاخره انتخاب راه برای حل مسأله.

۲- بعد معنوی و اخلاقی : مسأله پرستش و قداست بخشی هم در انسانهای اولیه وجود داشت و هم در انسانهای عصر حاضر مشاهده می شود. پیامبران الهی افرادی بودند که عقلانی ترین ، منطقی ترین و ساده ترین راه پرستش را به مردم آموختند. در بعد اخلاقی نیز انسان خوب و بد را از هم تمیز می دهد. بشر همواره عدالت را خوب می دانسته و از ظلم بیزار بوده است . پس باید به بچه هایمان در سطوح مختلف رشد پیاموزیم که یک سلسله مسائل اخلاقی یا ارزش در زندگی وجود دارد که مناسبات انسانی را به صورت نیکو در می آورد.

۳- بعد اجتماعی : انسان موجودی است اجتماعی و لازمه داشتن رشد اجتماعی ، آگاهی از نحوه بسر بردن با دیگران ، همکاری کردن و توافق و تبادل نظر کردن با دیگران است .

۴- بعد عاطفی: انسان یک موجود عاطفی است. وقتی که از رشد و هدایت عاطفی افراد سخن می گوئیم منظورمان این است که به افراد کمک کنیم تا یاد بگیرند چگونه عواطف و احساسات خود را نشان دهند و نیز چگونه عواطف خویش را کنترل نمایند.

۵- بعد جسمانی : در بعد بدنی رعایت بهداشت ، تغذیه ، خواب ، ورزش و ... از امور ضروری است . بنابراین اگر بخواهیم از تربیت اسلامی برخوردار باشیم ، باید این گونه امور را دقیق تر و جدی تر مورد بررسی قرار دهیم تا ان شاء الله بتوانیم رسالت تربیتی خود را در خانه و مدرسه

در کودکستان ، دبستان ، دبیرستان ، دانشگاه (قابل اجرا باشد. و اما آخرین نکته ای که اهمیت دارد این است که مفهوم تعلیم و تربیت باید هادی و راهنمای همه فعالیت های ما در خانه ، مدرسه و ... باشد. به عنوان مثال رفتار معلم با دانش آموزان (نحوه پاسخ دادن به سؤالات و ارزیابی پیشرفت دانش آموزان ، اظهار نظر کردن درباره مسائل و ...) و نیز برخورد پدر و مادر با هم و با فرزندان ، برخورد اعضای خانواده با همسایه ها و فامیل و به طور کلی آنچه در خانواده ، این واحد اجتماعی می گذرد، باید تحت هدایت مفهوم تعلیم و تربیت قرار بگیرد. بنابراین تعلیم و تربیت هدایت فرد است، اما باید ببینیم هدایت یعنی چه و این فرد کیست . باید توجه داشت که هدایت کردن غیر از دستور دادن است ، غیر از تشویق افراد به تقلید و اطاعت است . محور هدایت بیدار کردن فرد و کمک به اوست تا بتواند خودش تشخیص بدهد در چه موقعیتی قرار دارد و درک کند که در هر موقعیت خاص چه نقشی باید ایفا کند. اما برای اینکه بدانیم این فرد کیست، باید انسان را بشناسیم و برای شناخت انسان باید رفتار او را مشاهده و تجزیه و تحلیل کرد. بر اساس تحلیل

طور که غربی می‌خواهد و غرب می‌پسندد ترویج می‌شود و اکنون در جنوب شرقی آسیا شاهد این مشکل هستیم . فرهنگ غرب و رفتار و رویه غربی باعث شده که سن جنایت و خشونت و عدم مسؤلیت‌پذیری بسیار پایین بیاید . ما امروز با دختران و پسران ۱۳-۱۲ ساله‌ای مواجه هستیم که جنایات بسیار بزرگی انجام می‌دهند. زندگی ماشینی غرب از عوامل مؤثر در عدم مسؤلیت‌پذیری است، چراکه ارتباطات انسانی و نیز ارتباط انسان با طبیعت در جوامع غربی کاهش یافته و ماشین جای آن را گرفته است . با توجه به ارتباطاتی که امروز برقرار است، سایه‌ای از این فرهنگ بر دیگر فرهنگها نیز خواهد افتاد. بنابراین اگر متوجه این قضیه نباشیم، با بحران روبرو خواهیم شد.

اما در جامعه خودمان ، در دهه‌های قبل، نه زندگی اجتماعی چندان پیچیدگی داشت و نه افراد اطلاعات لازم را درباره تمایلات و خواسته‌های خود داشتند. این دو عنصر تا حدی باعث شده بود که خانواده و اقوام و آشنایان بتوانند به نحوی از انحا نیازهای جوان را در درون مجموعه خودشان برطرف کنند. حتی پدران و مادران ما در مورد برآوردن انتظارات ما مشکل جدی نداشتند، زیرا طرح نیازها و نحوه پاسخگویی به این نیازها به صورت سنتی صورت می‌گرفت و مشکلی ایجاد نمی‌کرد. ولی امروز نیازها متنوع ، متعدد و فزاینده است و جوان توقع دارد به این نیازها پاسخ گفته شود. این در حالی است که آگاهی پدران و مادران در مورد پاسخگویی به این نیازها محدود می‌باشد و لذا این امر باعث می‌شود که بین جوان و خانواده‌اش مشکلاتی به وجود آید. به عبارت دیگر امروز فرایند ارتباط جوان و خانواده دارای اختلالات و خلاءهایی است. بنابراین نیاز و تمایلات جوان و توانهای بالقوه و بالفعل خانواده باید مورد بازنگری قرار گیرد.

جوانان امروز انصافاً نسبت به دهه‌های قبل خامتر هستند. البته سطح اطلاعات جوان امروز نسبت به گذشته افزایش یافته ، ولی پردازش

سخنرانی دبیر شورای عالی جوانان

جناب آقای دکتر میرباقری در ارتباط با " نقش خانواده در رشد و مسؤلیت‌پذیری جوانان "، ابتدا به موضوع جوان و خانواده پرداختند و فرمودند: " بر اساس رهنمودهای دینی‌مان و نیز دستاوردهای زندگی اجتماعی، خانواده رکن رکن و بسیار مؤثر در تربیت فرد است . ما به خانواده به عنوان یک رکن جدی نگاه می‌کنیم و برای تأسیس خانواده، مسأله ازدواج، تحکیم خانواده و بهبود ارتباط اعضای خانواده با همدیگر سرمایه‌گذاری جدی می‌کنیم و چه بسا وجه متمیزه جمهوری اسلامی ایران با سایر کشورها، خصوصاً کشورهای غربی، اهتمام به امر خانواده است . فروپاشی خانواده و عدم اهتمام به تشکیل خانواده به صورت مشروع، بحرانی است که امروز جوامع غربی با آن روبرو هستند. وجود فرزندان نامشروع و مسأله همسران تنها از پیامدهای این بحران به‌شمار می‌آید. امروز یکی از محوره‌های تهاجم فرهنگی ، بحث خانواده است . یعنی نحوه تشکیل خانواده هم آن

است. لذا خانواده‌ها باید تلاش کنند مجموعه‌هایی را که توانایی و خبیریت لازم را دارند شناسایی کرده، ارتباط آنها را با جوان خود برقرار کنند تا او را راهنمایی و کمک نمایند.

تشکیل کارگاههای آموزشی

کارگاههای آموزشی گردهمایی روز جهانی خانواده با هدف دریافت نظریات کارشناسانه صاحب‌نظران و استادان دانشگاه تحت عناوین زیر و با حضور نمایندگان سازمانها و وزارتخانه‌هایی که به نحوی با مسائل خانواده ارتباط دارند تشکیل گردید.

- ۱- خانواده و آموزش، به ریاست سرکار خانم دکتر بازرگان
- ۲- خانواده و فرهنگ عمومی، به ریاست جناب آقای دکتر افروز
- ۳- خانواده و جوانان، به ریاست سرکار خانم دکتر نوابی نژاد
- ۴- خانواده و مسائل حقوقی، به ریاست حجت‌الاسلام والمسلمین، آقای مهدوی کرمانی
- ۵- خانواده و بهداشت، به ریاست سرکار خانم دکتر مجلسی

نتایج حاصل از مباحثات سه ساعته کارگاهها توسط دبیر هر کارگاه آموزشی به سمع حاضران رسید.

اهدای جوایز برندگان جشنواره مطبوعات (بخش خانواده)

یکی دیگر از برنامه‌های گردهمایی روز جهانی خانواده، اهدای جوایز برندگان جشنواره مطبوعات (بخش خانواده) بود. در این زمینه بیانیه هیأت داوران از نظر گرامی‌تان می‌گذرد.

اطلاعات، ربط دادن آنها با هم و پیش‌بینی مسائل و وضع گذشته را ندارد.

در فرایند مسؤولیت‌پذیری نوجوانان، اولین مسأله این است که آنها امر مسؤولیت‌پذیری را به صورت عینی در خانواده خود شاهد باشند، و در کنار این قضیه ایجاد بسترهای ساده‌ای که نوجوان بتواند در امور خانواده مشارکت کند، ضروری است. به عبارت دیگر باید نوجوان را در انجام مسؤولیت‌های ساده مشارکت داد و او را در این راه کمک کرد و از یک سیستم پاداشی هم بهره گرفت. نوجوان ارتباط خانواده را با مجموعه‌های بیرونی مانند اقوام، دوستان و سایر نهادهای اجتماعی مانند مدرسه می‌بیند و باید او را در این‌گونه قضایا مشارکت داد تا مسؤولیت‌پذیری را تمرین کند. و بالاخره جوان ما وارد زندگی واقعی می‌شود، ازدواج می‌کند و بر اثر آن مسؤولیت‌هایی بر عهده او قرار می‌گیرد که ممکن است در راه انجام این مسؤولیت‌ها با موانع و مشکلاتی روبرو شود. بنابراین خانواده باید جوان خود را راهنمایی کند تا نحوه مواجهه با مشکلات را در زندگی مشترک، در محیط کار، در دانشگاه و ... بداند. به عبارت دیگر توجه به حوزه‌های روشی در توانمندسازی جوانان ضروری است. به هر میزان که ما بتوانیم عناصر واقعی را مطرح و کالبد شکافی کنیم، قادر خواهیم بود که توان لازم را هم در مقام شناسایی مشکل و هم از لحاظ روشی در جوان ایجاد کنیم.

جوان ممکن است دچار پرمردگی و بزرگ‌گویی شود و در میدان عمل فاقد توانمندی لازم باشد. توجه به تمتعات و توقعات و کمتر زحمت کشیدن و سختی ندیدن سبب می‌شود که جوان هنگام ورود به زندگی واقعی اجتماعی بزودی خسته شود و به زانو درآید. بنابراین باید میدانهایی را در خانواده بوجود آورد که جوانان نحوه رویایی یا مسائل را بیاموزند. به بیان دیگر به جوانان اختیاراتی بدهیم و در مقابل از آنها مسؤولیت بخواهیم.

خانواده‌ها باید توجه داشته باشند که امروزه حل مجموعه مسائل جوان توسط خود او امری نشدنی

مخاطبان خود را به اهمیت جنبه‌های مختلف "خانواده" در فرهنگ متعالی اسلام و شرایط امروز جامعه آشنا می‌سازند.

سازمان مرکزی انجمن اولیاء و مربیان بر اساس آراء هیأت داوران مرکب از آقایان دکتر محمد رضا سنگری، دکتر علیرضا عصاره و علیرضا ملکیان از بین ۱۳۹ مقاله انتخابی که موضوعات آنها به "خانواده" مربوط می‌شد، مقاله‌های ذیل را به‌عنوان بهترین‌های جشنواره چهارم مطبوعات "بخش خانواده" انتخاب و معرفی می‌نماید.

۱- مقاله "تأثیر تلویزیون بر کودک" نوشته آقای دکتر حسن عشایری مندرج در شماره ۳ نشریه "فرزند سالم"، به‌خاطر پرداختن به تأثیرات واقع‌بینانه تلویزیون بر کودکان و اثرات انفعالی آن و کمک به درک والدین در استفاده مناسب از این رسانه به‌عنوان نفر اول،

۲- مقاله "۶ توصیه برای والدین" از شماره هفتم نشریه "راه زندگی" به‌خاطر سهیل مدیر مسؤول و سردبیر محترم مجله "راه زندگی"، به‌خاطر پیشنهادهای اصولی و سازنده به والدین در خصوص نگرش واقع‌بینانه به تحصیلات و انجام تشویق مبتنی بر واقعیات و شخصیت بخشیدن به فرزندان و توجه دادن به پدران و مادران در نگرش کودکان به فرزندانشان و انجام رفتارهایی که در سلامت جسمی و روانی آنها مفید می‌باشد، به‌عنوان نفر دوم،

۳- مقاله "معاینه و ازدواج" نوشته آقای دکتر عبدالحمید حسین‌نیا از روزنامه اطلاعات، به‌خاطر نگرش منطقی به انجام مراحلی که قبل از ازدواج باید صورت پذیرد و لزوم توجه خانواده‌ها به چنین ضرورتی که مانع از مشکلات عدیده بعد از ازدواج خواهد گردید، به‌عنوان نفر سوم این بخش جشنواره برگزیده و معرفی می‌گردند.

بیانیه هیأت داوران

نقش مطبوعات در اعتلای بینش و آگاهی فرهنگی و اجتماعی اعضای یک جامعه، مسؤولیتهای خطیری بر دوش این رسانه می‌نهد و در رأس این مسؤولیتهای، انتقال ارزشهای معنوی و انسانی و گام نهادن در راه حفظ نهادهای اساسی و مهم نظام اجتماعی است.

"خانواده" در قوام و رشد معنوی و فرهنگی جامعه جایگاهی مهم دارد و نقطه آغاز و پایان سلامت و بالندگی افراد است و از میان موضوعات واجد اولویت برای مطبوعات در عرصه فرهنگی بدون شک خانواده جزء اولین‌ها خواهد بود.

سازمان مرکزی انجمن اولیاء و مربیان جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک سازمان فرهنگی، آموزشی در نظام مقدس اسلامی و نیز نهادی مردمی که در راه تقویت بنیان خانواده‌ها و گسترش مشارکت آنها در عرصه‌های تربیتی و آموزشی فرزندان کشور انجام وظیفه می‌کند، چهارمین جشنواره مطبوعات را فرصتی مغتنم شمرده تا به‌عنوان تأکید بر مسؤولیت و نقش مطبوعات در پرداختن به مسائل مختلف "خانواده" باگزینش از میان بهترین مقالات رسیده به دبیرخانه جشنواره، تعدادی را مورد تقدیر قرار دهد. بدون شک این انتخاب تنها مقدمه‌ای است بر تلاش‌های سازمان یافته‌تر در آینده و بیانی کوتاه در سپاسگزاری از کلیه پیام‌آفرینانی که